

I. Jezus

KKK 430 *Jezus* w języku hebrajskim oznacza: „Bóg zbawia”. W chwili Zwiastowania anioł Gabriel nadaje Mu jako własne imię Jezus, które wyraża zarówno Jego tożsamość, jak i posłanie. Ponieważ jedynie Bóg „może odpuszczać grzechy” (Mk 2,7), to On w Jezusie, swoim odwiecznym Synu, który stał się człowiekiem, „zbawi (...) lud od jego grzechów” (Mt 1,21). W ten sposób w Jezusie Bóg wypełnia całą historię zbawienia dla dobra ludzi.

KKK 431 W historii zbawienia Bóg nie zadowolił się wyzwoleniem Izraela „z domu niewoli” (Pwt 5,6), wyprowadzając go z Egiptu. Zbawia go jeszcze od jego grzechu. Ponieważ grzech jest zawsze obrazą wyrządzoną Bogu, jedynie On może go zgładzić. Dlatego Izrael, uświadamiając sobie coraz bardziej powszechność grzechu, nie będzie mógł już szukać zbawienia inaczej, jak tylko wzywając imienia Boga Odkupiciela.

KKK 432 Imię Jezus oznacza, że samo imię Boga jest obecne w osobie Jego Syna, który stał się człowiekiem dla powszechnego i ostatecznego odkupienia grzechów. Jest to imię Boże, jedyne, które przynosi zbawienie; mogą go wzywać wszyscy, ponieważ Syn Boży zjednoczył się ze wszystkimi ludźmi przez Wcielenie w taki sposób, że „nie dano ludziom pod niebem żadnego innego imienia, w którym moglibyśmy być zbawieni” (Dz 4,12).

KKK 433 Arcykapłan raz w roku wzywał imienia Boga Zbawiciela dla wynagrodzenia za grzechy Izraela, po pokropieniu przebłagalni w Miejsu Najświętszym krwią ofiary. Przebłagalnia była miejscem obecności Boga. Gdy św. Paweł mówi o Jezusie, że „Jego to ustanowił Bóg narzędziem przebłagania przez wiarę mocą Jego krwi” (Rz 3,25), oznacza to, że w Jego człowieczeństwie „Bóg jednał ze sobą świat” (2 Kor 5,19).

KKK 434 Zmartwychwstanie Jezusa otacza chwałą imię Boga Zbawiciela, ponieważ odtąd właśnie imię Jezus ukazuje w pełni najwyższą moc imienia, które jest „ponad wszelkie imię” (Flp 2,9). Złe duchy boją się Jego imienia i w Jego imię uczniowie dokonują cudów, ponieważ Ojciec udzielił im wszystkiego, o co Go poproszą w imię Jezusa.

KKK 435 Imię Jezus znajduje się w centrum modlitwy chrześcijańskiej. Wszystkie modlitwy liturgiczne kończą się formułą: „Przez naszego Pana Jezusa Chrystusa”. Punktem kulminacyjnym modlitwy *Zdrowaś Maryjo* są słowa: „i błogosławiony owoc żywota Twojego, Jezus”. Wschodnia modlitwa serca nazywana *modlitwą Jezusową*, mówi: „Panie, Jezu Chryste, Synu Boga żywego, zmiłuj się nade mną, grzesznikiem”. Wielu chrześcijan umiera, jak św. Joanna d’Arc, z imieniem „Jezus” na ustach.

II. Chrystus

KKK 436 *Chrystus* jest greckim tłumaczeniem hebrajskiego pojęcia „Mesjasz”, które znaczy „namaszczone”. Pojęcie to stało się imieniem własnym Jezusa, ponieważ On doskonale wypełnił Boskie posłanie, które pojęcie to oznacza. Istotnie, w Izraelu namaszczano w imię Boże tych, którzy zostali konsekrowani przez Boga do misji zleconej przez Niego. Byli to królowie, kapłani, a w rzadkich przypadkach prorocy. Takim namaszczonym miał być przede wszystkim Mesjasz, którego Bóg miał posłać, by zapoczątkował ostatecznie Jego Królestwo. Mesjasz miał być namaszczone Duchem Pańskim równocześnie jako król i kapłan, ale także jako prorok. Jezus wypełnił mesjańską nadzieję Izraela w potrójnej funkcji kapłana, proroka i króla.

KKK 437 Anioł ogłosił pasterzom narodzenie Jezusa jako narodziny obiecanego Izraelowi Mesjasza: „Dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz, Pan” (Łk 2,11). Od początku jest On Tym, „którego Ojciec poświęcił i posłał na świat” (J 10,36), który począł się jako „święty” (Łk 1,35) w dziewiczym łonie Maryi. Józef został powołany przez Boga, by wziął do siebie Maryję, swoją Małżonkę, „albowiem z Ducha Świętego jest to, co się w Niej poczęło” (Mt 1,20), oraz żeby Jezus, „zwany Chrystusem”, narodził się z Małżonki Józefa w mesjańskim potomstwie Dawida (Mt 1,16).

KKK 438 Konsekracja mesjańska Jezusa ukazuje Jego Boskie posłanie. „Na to zresztą wskazuje samo Jego imię, ponieważ w imieniu Chrystusa kryje się Ten, który namaścił, Ten, który został namaszczone, i samo namaszczenie, którym został namaszczone. Tym, który namaścił, jest Ojciec; Tym, który został namaszczone, jest Syn; a został namaszczone w Duchu, który jest Namaszczeniem”. Wieczna konsekracja mesjańska Syna objawiła się w czasie Jego ziemskiego życia podczas chrztu udzielonego Mu przez Jana, gdy „Bóg namaścił (Go) Duchem Świętym i mocą” (Dz 10,38), „aby On się objawił Izraelowi” (J 1,31) jako Mesjasz. Jego dzieła i Jego słowa pozwolą poznać Go jako „Świętego Bożego” (Mk 1,24; J 6,69; Dz 3,14).

KKK 439 Wielu żydów, a nawet niektórzy poganie dzielający ich nadzieję, rozpoznali w Jezusie podstawowe cechy mesjańskiego „syna Dawida” obiecanego przez Boga Izraelowi. Jezus przyjął tytuł Mesjasza, do którego miał prawo, ale nie bez pewnej rezerwy, ponieważ ten tytuł był rozumiany przez pewną grupę Jemu współczesnych w sposób zbyt ludzki, przede wszystkim polityczny.

KKK 440 Jezus przyjął wyznanie wiary Piotra, który uznał w Nim Mesjasza, zapowiadając mękę Syna Człowieczego. Odstąpił autentyczną treść swojego mesjańskiego królowania zarówno w transcendentnej tożsamości Syna Człowieczego „który z nieba zstąpił” (J 3,13), jak też w swoim posłaniu odkupieńczym jako cierpiący Sługa: „Syn Człowieczy (...) nie przyszedł, aby Mu służyło, lecz aby służyć i dać swoje życie na okup za wielu” (Mt 20,28). Dlatego prawdziwe znaczenie Jego królowania ukazało się dopiero z wysokości krzyża. Po Jego zmartwychwstaniu natomiast Jego królowanie mesjańskie będzie już mogło być ogłoszone przez Piotra wobec ludu Bożego: „Niech cały dom Izraela wie z niewzruszoną pewnością, że tego Jezusa, którego wyście ukrzyżowali, uczynił Bóg i Panem, i Mesjaszem” (Dz 2,36).

III. Jedyne Syn Boży

KKK 441 W Starym Testamencie tytuł *syna Bożego* jest nadawany aniołom, ludowi wybranemu, dzieciom Izraela oraz jego królom. Oznacza on wówczas przybrane synostwo, które wprowadza między Bogiem i stworzeniem związku szczególnej bliskości. Gdy obiecany Król-Mesjasz jest nazywany „synem Bożym”, to zgodnie z dosłownym sensem tych tekstów, nie oznacza to w sposób konieczny, że byłby On kimś więcej niż człowiekiem. Ci, którzy określili Jezusa jako Mesjasza Izraela, być może nie zamierzali przez to powiedzieć niczego więcej.

KKK 442 Inaczej jest jednak w przypadku Piotra, gdy wyznaje Jezusa jako Chrystusa, Syna „Boga żywego” (Mt 16,16), ponieważ Jezus odpowiada mu uroczyście: „Nie *objawiły* ci tego ciało i krew, lecz *Ojciec mój*, który jest w niebie” (Mt 16,17). Tak samo powie Paweł o swoim nawróceniu na drodze do Damaszku: „Gdy jednak spodobało się Temu, który wybrał mnie jeszcze w łonie matki mojej i powołał łaską swoją, aby objawić Syna swego we mnie, bym Ewangelię o Nim głosił poganom (...)” (Ga 1,15-16). „Zaraz zaczął głosić w synagogach, że Jezus jest Synem Bożym” (Dz 9,20). Od początku będzie to centrum wiary apostoelskiej, którą wyznał najpierw Piotr jako fundament Kościoła.

KKK 443 Jeśli Piotr mógł rozpoznać transcendentny charakter Bożego synostwa Jezusa-Mesjasza, to dlatego że On pozwolił mu wyrażnie to zrozumieć. Na pytanie oskarżycieli przed Sanhedrynem: „Więc Ty jesteś Synem Bożym?”, Jezus odpowiedział: „Tak. Jestem Nim” (Łk 22,70). Już wcześniej Jezus określił się jako „Syn”, który zna Ojca, który różni się od „sług”, posyłanych poprzednio przez Boga do Jego ludu, i który przewyższa samych aniołów. Odróżnił swoje synostwo od synostwa swoich uczniów, nie mówiąc nigdy „Ojcie nasz”, z wyjątkiem sytuacji, gdy im polecił: „Wy zatem tak się módlcie: Ojcie nasz” (Mt 6,8-9); podkreślił także takie rozróżnienie: „Ojciec mój i Ojciec wasz” (J 20,17).

KKK 444 Ewangelie przytaczają w dwóch uroczystych chwilach – podczas Chrztu i Przemienienia Chrystusa – głos Ojca, który określa Go jako swego „Syna umiłowanego”. Sam Jezus określa się jako „Jednorodzony” Syn Boga (J 3,16) i przez ten tytuł potwierdza swoją wieczną preegzystencję. Domaga się On wiary „w imię Jednorodzonego Syna Bożego” (J 3,18). To wyznanie chrześcijańskie pojawia się już w zawołaniu setnika wobec ukrzyżowanego Jezusa: „Prawdziwie, ten człowiek był Synem Bożym” (Mk 15,39). Tylko w Misterium Paschalnym wierzący może nadać tytułowi „Syn Boży” pełne znaczenie.

KKK 445 Po zmartwychwstaniu Chrystusa Jego Boskie synostwo ukazuje się w mocy Jego uwielbionego człowieczeństwa; Jezus został ustanowiony „według Ducha Świętości przez powstanie z martwych pełnym mocy Synem Bożym” (Rz 1,4). Apostołowie będą mogli wyznać: „Oglądaliśmy Jego chwałę, chwałę, jaką Jednorodzony otrzymuje od Ojca, pełen łaski i prawdy” (J 1,14).

IV. Pan

KKK 446 W greckim tłumaczeniu ksiąg Starego Testamentu niewypowiedziane imię, pod którym Bóg objawił się Mojżeszowi: JHWH, zostało oddane przez *Kyrios* (Pan). *Pan* staje się od tej chwili powszechnym imieniem określającym Boskość Boga Izraela. Nowy Testament posługuje się tytułem „Pan” w sensie ścisłym tak w odniesieniu do Ojca, jak również, co jest nowością, w odniesieniu do Jezusa, uznanego w ten sposób za samego Boga.

KKK 447 Sam Jezus przypisuje sobie w sposób ukryty ten tytuł, gdy dyskutuje z faryzeuszami o sensie Psalmu 110, a także w sposób bezpośredni, gdy zwraca się do Apostołów. W czasie całego życia publicznego Jezusa znaki Jego panowania nad naturą, nad chorobami, nad demonami, nad śmiercią i grzechem, ukazywały Jego Boską najwyższą władzę.

KKK 448 Bardzo często w Ewangeliach ludzie zwracają się do Jezusa, nazywając Go „Panem”. Tytuł ten świadczy o szacunku i zaufaniu tych, którzy zbliżają się do Jezusa oraz oczekują od Niego pomocy i uzdrowienia. Wypowiadany za natchnieniem Ducha Świętego, ten tytuł wyraża uznanie Boskiego misterium Jezusa. W spotkaniu z Jezusem zmartwychwstałym staje się adoracją: „Pan mój i Bóg mój!” (J 20,28). Przybiera wtedy znamię miłości i przywiązania, które pozostanie charakterystyczne dla tradycji chrześcijańskiej: „To jest Pan!” (J 21,7).

KKK 449 Przypisując Jezusowi Boski tytuł Pana, pierwsze wyznania wiary Kościoła od początku stwierdzają, że moc, cześć i chwała należne Bogu Ojcu przysługują także Jezusowi, ponieważ istnieje On „w postaci Bożej” (Flp 2,6), a Ojciec potwierdził to panowanie Jezusa, wskrzeszając Go z martwych i wywyższając Go w swojej chwale.

KKK 450 Od początku historii chrześcijańskiej stwierdzenie panowania Jezusa nad światem i nad historią oznacza także uznanie, że człowiek nie może w sposób absolutny poddać swojej wolności osobistej żadnej władzy ziemskiej, ale wyłącznie Bogu Ojcu i Panu Jezusowi Chrystusowi: Cezar nie jest „Panem”. „Kościół... wierzy, że klucz, ośrodek i cel całej ludzkiej historii znajduje się w jego Panu i Nauczycielu”.

KKK 451 Modlitwa chrześcijańska jest przeniknięta tytułem „Pan”, czy to będzie zaproszenie do modlitwy: „Pan z wami”, czy jej zakończenie „przez naszego Pana Jezusa Chrystusa”, czy wreszcie pełne ufności i nadziei wołanie: *Maran atha* (Pan przychodzi!) lub *Marana tha* (Przyjdź, Panie!) (1 Kor 16,22); „Amen. Przyjdź, Panie Jezu!” (Ap 22, 20).